

Lelkészi értekezletek

A III. negyedévi lelkeszi értekezleteket egyházköreinkben szept. 7—12. napjain tartották. A közérdekű előadást „Az egyház szerepe egyes társadalomellenes megnyilvánulások leküzdésében” címmel Rezi Elek bágyoni lelkesz készítette. A teológiai értekezleteken dr. Erdő János olvasta fel „Jézus erkölcsi tanítása” című előadását. „Kedvenc bibliai könyvem” címen felolvasott a kolozs-tordai egyház-körben Balázs Tamás komjászegi, Zsigmond Cs. Attila kobátfalvi és Nemes Dénes kálnoki lelkesz. Szószéki szolgálatot végeztek Szász Ferenc marosvásárhelyi, Kotecz József felsőrákosi és Fodor Dénes korondi lelkesz.

Egyházköri közgyűlések

A *székelykeresztúr-udvarhelyi* egyházkör évi gyűlését aug. 13—14-én tartotta a recsenyédi egyházközségben. A gyűlésen részt vett Főtisztelendő dr. Kovács Lajos püspök felesége kíséretében. Az esperes évi jelentésének megtárgyalása után a szórványgondozás, család- és beteglátogatás, valamint a valláserkölcsi nevelésről szóló jelentéseket mutatták be. A közgyűlés felhívta a homoródkeményfalvi egyházközséget, hogy intézkedjék a szentkeresztbányai szórványnak leányegyházközséggé szervezéséről és a korondi egyházközséget, hogy önállósítsa Fenyőkút és Pálpataka leányegyházközségeket. A közgyűlés alkalmával első nap este Fülöp Dezső tarcsafalvi, második nap, vasárnap, Szombatfalvi József csehétfalvi lelkesz mondott egyházi beszédet.

A *sepsiszentgyörgyi* egyházkör évi közgyűlését Olthévízen tartotta aug. 27—28. napjain. Az egyházi központ képviselőjében részt vett dr. Erdő János főjegyző. A család- és beteglátogatás, a szórványok és leányegyházközségek gondozásáról, valamint a valláserkölcsi nevelésről szóló jelentések megtárgyalása után Májay Endre esperes olvasta fel jelentését az egyházkör évi tevékenységéről. A gyűlés alkalmával szombat este Kiss Ákos sepsiszentkirályi, vasárnap pedig Kiss Károly báróti lelkesz prédikált.

A *kolozs-tordai* egyházkör évi közgyűlését szept. 10—11. napjain tartotta a torockószentgyörgyi egyházközségben. A gyűlésen az egyházi központot András György előadótanácsos képviselte. A felkért előadók bemutatták a család- és beteglátogatásról, valláserkölcsi nevelésről, szórványgondozásról, népesedésről, aranykönyvi adományokról és az építkezések-javításokról szóló jelentéseket. Ezek után következett az egyházkör évi tevékenységéről beszámoló esperesi jelentés. A szombat esti istentiszteleten Rezi Elek bágyoni, vasárnap pedig Nagy Ödön várfalvi lelkesz mondott egyházi beszédet.

Lelkésztovábbképző tanfolyam

Az E. K. Tanács júl. 25. és aug. 5. között megrendezte a második lelkesztovábbképző tanfolyamot, melyen 25 lelkesz vett részt: Göncz Mihály Alsófelsőszentmihály, Lőrinczi Károly Aranyosrákos, Fodor I. György Petrozsény, Sándor Bálint Torockószentgyörgy, Pálfi Árpád Verespaták, Fazakas Endre Dicsőszentmárton, Benczédi Ferenc Küküllődombó, Nyitrai Csongor Ádám, Adorjáni Levente Rava.

Kiss Z. Mihály Csokfalva, Andorkó Ferenc Bözöd, Kászoni József Homoródszentmárton, Lakatos Gyula Homoródkarácsonyfalva, Nagy Endre Gyepes, Rázmány Csaba Alsóboldogfalva, Németh Sándor Kissolymos, Kovács István Homoródújfalu, Zsigmond Cs. Attila Kobátfalva, Péterfi Sándor Csekefalva, Kibédi Pál Gagy, Egyed Dániel Alsórákos, Kotecz József Felsőrákos, Máthé Sándor Olthévíz, Albert Attila Sepsikőröspatak és Török Áron Sepsiszentgyörgy.

Az első napon tartott ünnepélyes megnyitó után a következő tíz napon dr. Erdő János a rendszeres teológia és az egyháztörténelem, dr. Izsák Vilmos a gyakorlati teológia és dr. Szabó Árpád a biblia-teológia tárgyköréből tartott előadásokat. A gyakorlati teológia tárgykörében András György és Mikó Lőrinc előadótanácsosok a lelkesz ügyviteli és gazdasági-pénzügyi feladatairól, dr. Nagy Jenőné Murvai Júlia főtanácsai tag a templomok díszítéséről és Halmágyi Pál bethlenszentmiklósi lelkesz az egyházi énekkultúra időszerű kérdéseiről tartott előadást.

Az unitárius és református továbbképző tanfolyam hallgatóinak előadást tartott Hoinárescu Tepeş Horea, a Vallásügyi Hivatal megyei főfelügyelője a kultusz-törvényről és Keszthelyi Gyula főszerkesztő a különböző társadalmi témákról.

A reggeli áhítatot a belvárosi templomban tartották. A tanfolyam ideje alatt a résztvevők meglátogatták a Házsongárdi temetőben egyházi nagyjaink sírját, a kolozsvári műemlék épületeket, Benczédi Sándor szobrászművész műtermét, és előadást néztek meg a Magyar Színházban. Szabadidejükben Török Áron, Egyed Dániel, Máthé Sándor, Andorkó Ferenc és Péterfi Sándor lelkeszek megjavították Mikó Lőrinc és Kelemen Lajos főgondnokok síremlékét.

A tanfolyamot bezáró kiértékelésen megállapítást nyert, hogy a továbbképző eredményes volt és jelentős mértékben szolgálta a lelkeszek elméleti és gyakorlati továbbképzését.

Lelkésznevelés

Szakvizsgát tett júl. 22-én a Protestáns Teológiai Intézetben Márkos Ervin, Nagy László, Orbán Dezső és Székely Miklós IV. éves hallgató.

Lelkészképesítő vizsgát tett júl. 21-én és lelkeszi oklevelet szerzett Szász Ferenc marosvásárhelyi és Varga Sándor vadadi gyakorló segédlelkész.

Az 1983–84-es teológiai tanévnyitó istentiszteleten dr. Kovács Lajos püspök Mk 12, 29—34 és Mt 7, 12 alapján mondott egyházi beszédet.

A teológiai hallgatók szept. 20—okt. 5. között részt vettek az őszi terménybetakarításban.

Énekvezérképzés

Énekvezérképesítő vizsgát tett júl. 22-én és oklevelet szerzett Máthé Krisztina kolozsvári, Pálfi Domokos aranyosrákosi és Péterfi Sándorné Dombi Ilona csekefalvi egyházközségi tag.

Személyi változások

Péterfi Sándor kidei segédlelkész, meghívás alapján júl. 1-től kinevezést nyert rendes lelkésznek Csekefalvára.

Farkas Dénes volt gyepesi lelkész, júl. 1-től kinevezést kapott a központi ellenőri állásba.

Az Unitárius Világszövetség — IARF — Európai Teológiai Konferenciája

Az Unitárius Világszövetség az 1984 évi tokiói kongresszust előkészítő konferenciát a Basel közelében levő Leuenbergben tartotta júl. 4—8. napjain. A tanácskozás témája volt: *Útban a világvallások ökumenizmusa felé*, melyről 9 előadás hangzott el:

Dr. Heinrich Ott (Svájc): „Isten népe“ fogalmának határai; Albert Nambiaparambil (India) és Dr. Bernard Reymond (Svájc): A különböző vallások hívei imádkozhatnak-e együtt? A felekezeti közötti istentisztelet lehetősége; dr. Hubertus Myranek (NSZK): A „szabadelvű vallás“ sajátos hozzájárulása a vallások dialógusához. Az unitarizmus, mint kihívás és alternatíva; dr. Erdő János és dr. André Gounelle (Franciaország): Mi a vallások felelete a szekularizmusra? A vallások hozzájárulása az emberi életfeltételekhez; Kenichi Kita (Japán): Mi a buddhizmus által tanított Nirvana? A vallás útja és célja; dr. Elze Jan Kuiper (Hollandia) és dr. Peter Gerlitz (NSZK): Azonos-e az Isten szelleme és a Buddha-elv? A nyugati és keleti vallásosság közös elemei és különbségei.

Az előadásokat plenáris üléseken és vitacsoportokban tárgyalták meg. A konferencia munkálatai istentisztelettel kezdődtek, melyet az egyes tags csoportok felkért képviselői tartottak. A gyűlés júl. 8-án Diether Gehrman főtákar és dr. Peter Niederstein, az IARF svájci tags csoportja elnökének a konferencia eredményeit összefoglaló beszédeivel ért véget.

A leueningi konferencián 11 országból 77 képviselő vett részt; egyházunkat dr. Kovács Lajos püspök és dr. Erdő János képviselte.

■ *Lelkészei beiktató ünnepély.* A csekefalvi egyházközség júl. 17-én tartotta Péterfi Sándor lelkész beiktató ünnepélyét. A gyülekezet új lelkésze 1 Móz 12, 1 és ApCsel 3,6 alapján tartotta meg beköszöntő beszédét. A beiktatást Báró József esperes végezte 2 Tim 4, 2 alapján. Az ünnepély keretében Péterfi Sándort köszöntötték: Botha Dénes fiatafalvi, Jakab Dénes szentábrahámi, Gál Jenő nagyajtai, Kedei Mózes újszékelyi, Halmágyi Pál bethlenszentmiklósi és Szén Sándor jobbágyfalvi lelkészek, a gyülekezet részéről: Nagy Lajos, Nagy Mihályné és Major Ákos. A beiktató ünnepélyt szeretetvendégség követte.

■ *Kiss Alpár* lelkészjelölt szept. 26-án hazatért amerikai tanulmányútjáról. Az 1982–83. tanévben, a chicagói Meadville/Lombard Unitárius Teológiai Intézetben folytatott továbbképző tanulmányokat.

■ *A székeljudvarhelyi templomunk* bejárataánál elhelyezték Kriza János püspök és Orbán Balázs jótevő mellszobrát. Mindkettő dr. Szász Dénes lelkész művészi alkotása.

■ *Az Egyházak Világtanácsa* a kanadai Vancouverben, júl. 24.—aug. 10. között tartotta VI. nagygyűlését, melynek jelmondata ez volt: *Jézus Krisztus a világ élete.* A nagygyűlés elfogadta a „Küzdjük le a békét veszélyeztető akciókat, tegyünk meg mindent a túlélésért“. c. dokumentumot, melyben a résztvevők elítélik a nukleáris fegyverek gyártását, elhelyezését és hadrendbe állítását, az emberiség elleni gyilkosságnak minősítve mindezeket a tevékenységeket.

■ *Dr. Harringtonné Szánthó Vilma,* volt New-York-i unitárius lelkész hamvait (1982. okt. 15-én hunyt el) férje dr. Donald Harrington szept. 13-án haza hozta, hogy az elhunyt kívánsága szerint a szülőföldbe temessék el.

Dr. Harringtonné Szánthó Vilma hamvait szept. 14-én a család, egykori barátai, ismerősei jelenlétében, a sepsiszentgyörgyi református temetőben levő családi sírba helyezték örök nyugalomra. A temetési szertartást Török Aron lelkész végezte Jób 7, 17 alapján.

Halottunk

Id. Deák Albert, volt énekvezér és főtanácsi tag, szept. 27-én, 85 éves korában Csehétfalván elhunyt. Szept. 29-én helyezték örök nyugalomra a csehétfalvi temetőben.

Emléke legyen áldott!

Előfizetőink figyelmébe

A Keresztény Magvető előfizetési díja az 1983. évben belföldön és a szocialista országokban évi 100 lej, amelyet belföldön a lelkészi hivatalok útján vagy közvetlenül az egyházi központban (3400 Cluj-Napoca, Lenin út 9) lehet kifizetni.

Magyarországi olvasók a Posta Központi Hírlapiroda külföldi előfizetési osztálya — Budapest, VII. Lövölde tér 7. sz. — fiókjánál fizethetnek elő. A többi szocialista országokból az ILEXIM — Departamentul Export-Import Presă, P. O. Box 136—137 — telex: 11226, București, str. 13 Decembrie nr 3 címre kell fizetni.

Az előfizetési díj a nyugati országok részére 200 lej, mely összeg ugyancsak az ILEXIM — Departamentul Export-Import Presă, P. O. Box. 136—137 — telex: 11226, București, str. 13 Decembrie nr. 3 címre fizetendő.

Imakönyv híveink használatára. Szerkesztette Kovács Lajos püspök. Kiadja az Unitárius Egyház, Kolozsvár-Napoca, 1983. 224. l.

Az új imakönyv folytatása kíván lenni annak a lélek-forrás táplálta tisztavízű pataknak, amelyet „több mint négyszáz éves történelmünk folyamán püspökeink és lelkészeink” élő hite és Isten iránti gyermeki bizalma elindított. Ezek az imakönyvek igen lényeges szerepet vállaltak és töltöttek be híveink hitének megtartásában és erősítésében. Az utóbbi időben mintha megapadt volna az élő víznek ez a „kútfeje”, hiszen Dr. Kiss Elek imakönyvén kívül más nem került híveink kezébe. Amint ilyenkor történni szokott az imádság szükséglete, amely egy új imakönyv iránti igényben nyert kifejezést, állandóan növekedett. Az új imakönyv nemcsak pótolni hivatott ezt az igényt, hanem teljes mértékben kielégíteni is.

Az imádságok szerzői lelkészek, 35-en, akik benne élnek, vagy éltek (öten „már elköltöztek az örökkévaló világba”) egyházi életünk mindennapi valóságában és ismerik híveink gondolat- és érzésvilágát, vallásosságának összetevőit és lelki igényeit. Ez a tény nagyban meghatározza az imádságok jellegét, de egyben azok értékét is biztosítja. Másrészt azonban az egyházi év ill. a vallásos élet bizonyos alkalmaihoz való kötődés sok tekintetben leszűkíti mind a gondolati, mind az érzés-tartalmat. Ezzel természetesen számolni kell, mert az egyén belső lelki élete, társadalmi lényiségéből eredően, beletartozik a közösség vallásosságába, amelyet meghatároznak ezek a külső formák.

Az imakönyv célja nemcsak kész imádságokat adni az imádkozni vágyó ember kezébe, hanem felébreszteni benne az imádság készségét, elindítani azt a belső folyamatot, amely a mechanikus imaolvasásból a lélek őszinte megnyilatkozásához, Istenre való találásához vezet. Ehhez azonban jobban kell ismernünk azt a megmérhetetlen világot, amelyet emberi léleknek nevezünk. A vallásos embernek naponta kell megküzdenie hitének „csúcspontjaiért”. Feltétlenül szüksége van tehát az imádságra, mint erőforrásra. Az „imaélet” ideális magaslatait már sokan megrajzolták, de ebből csak azt ismertük meg, ahogyan a rendkívüli, mértékadó személyiségek imádkoznak. Az istentiszteleten mondott gyülekezeti imádság is sok tekintetben ezen a síkon mozog. A vallásos ember „imaélete” azonban nemcsak magaslatokat mutat fel, hanem mélypontokat is. S ezek ma egyre szaporodnak. A jelenkor imádság-igényére nemcsak a valláslélektan, de mi, az egyház is kevésbé figyeltünk fel, úgyhoz az eléggé ismeretlen. Arról, hogy a mai gyülekezetek tagjai, a kortárs vallásos ember, hogy imádkozik, vagy éppen hogy nem, alig tudunk valamit. Ezen a téren igen sok a tennivalónk.

Mindenekelőtt imádságunk kifejezés-formáit kell a kor szintjére hoznunk, hogy aztán tartalmában is megújulhassunk s ezáltal valóban segítséget adhassunk a „mélypontokon” vívódó embernek. Ehhez azonban arra is szükség van, hogy magunk is imádkozókká váljunk, akik nemcsak a csúcspontok örömét és háláját érzik, hanem bejárják a mélységeket is, hogy erősebb hittel és meghatározóbb Isten-élménnyel másokat is Hozzá, az élet Urához vezessenek.

Az új imakönyv, meggyőződésünk szerint, ezen az úton indult el. Hiterősítő, erőtadó és vigasztaló munkáján legyen Isten áldása.

—szá—

Népesedésrobbanás — egyke. Kriterion Könyvkiadó, Téka sorozat, Bukarest, 1982. 300 l.

A történelem folyamán még nem volt példa arra, hogy a népesedés és az ezzel kapcsolatos kérdések annyira előtérbe kerültek volna, mint napjainkban. Megnőtt azoknak a népesedési elméleteknek száma, amelyek magyarázni próbálják